

"Heilabrot" þorgerður

Við í kvennalistanum höfum alltaf lagt mjög mikla áherslu á að reyna að bæta kjör og hækka laun kvenna og það er sannarlega ekki vanþörf á því. Áhuginn á kvennalista hefur samt farið minnkandi, atkvæðunum fækkandi, eitthvað hefur brugðist og hvað er þá til ráða?

Ég hef verið að brjóta heilann um það hver sé meginorsök þess hve erfitt er, - eða virðist næstum ómögulegt að jafna laun kvenna og karla. Ég held að við hækkum ekki launin okkar fyrr en hjónabandið hefur verið tekið til rækilegrar endurskoðunar.

Fáar giftar konur munu vilja missa af háu eða lágu launum mannsins síns til þess að geta hækkað sín eigin laun og annara kvenna. Við gefum körlunum líka oft mikla orku meðan við snúumst í kringum þá. Við gerum það til þess að halda frið í þessu venjulega hjónabandi þar sem fjármálin eru allt of oft að mestu í ~~höndum~~ ^{þarlana} þess vegna verðum við að hætta að byggja líf okkar á hjónabandinu á sama hátt og við höfum gert fram á þennan dag.

Eigi hjónabandið að vera áfram við líði og ætli það sé ekki æskilegt, eða hvað? Þá þarf að breyta því mikið. Hjónin þurfa að hafa hvort um sig sinn persónulega einkaheim, þ.e. hafa sérherbergi jafnvel sérísbúð og sérfjárhag og sem allra jöfnust laun. Þá held ég að þau geti fremur þroskast ^{eðriðega} og annað drottni síður yfir hinu. Ég held að þau yrðu þá líka færari um að hlúa betur að börnum sínum, bæði saman og hvort í sínu lagi.

Til þess að þetta megi takast verðum við konur hver og ein- og raunar karlar líka - að skilja hvað við erum mikilsverðar persónur sem einstaklingar, enda náum við ekki miklum andlegum þroska nema finna okkar eigið gildi, okkar eigið sjálf.

En hvað getum við gert til þess að við náum þeirri viðhorfsbreytingu í samskiptum kynjanna sem mér sýnist svo nauðsynleg. Hvað getum við gert til að breyta hjónabandinu sem alls ekki á að vera neitt band, því það að vera bundin ^þ með bandi er að vera fjötraður. Það sem tengir konu og karl á ekki og má ekki vera fjötur, heldur gagnkvæm virðing, sameiginleg markmið þ.e. tillitssamur og óeigingjarn kærleikur.

En til þess vantar okkur víst flest öll þroska og hans verðum við að leita með öllum tiltækum ráðum. Leita þar sem hann er að finna fyrst og fremst innra með okkur sjálfum. Því að það eina sem við getum breytt ef grannt er skoðað erum við sjálf.

Að vísu getum við með sameiginlegu átaki breytt lögum og jafnvel venjum hjónabandsins og það tel ég skref í rétta átt. En það er við ramman reip að draga sérstaklega þar sem kirkjan er. Ég held að fátt hafi stuðlað eins mikið að kúgun konunnar og kirkjunnar menn. Þeir hafa haft svo hrikaleg völd. Biskuparnir sem fyrir nokkrum öldum töldu að konur ættu ekki að teljast til mannkyns mundu líklega undrast ef þeir gætu séð að nú gerast æ fleiri konur prestar og trúlega er það aðeins tímaspursmál - vonandi ekki aldir - hvenær fyrsta konan verður biskup. Þá held ég að prédikunin hljóti að mildast.

Sem sagt: Ég held við verðum að breyta hjónabandinu til þess að bæta kjör okkar og auka sjálfstæði okkar. Við verðum sjálfar að rísa úr öskustónni, sjálfar að finna gildi okkar, læra að virða og meta okkur sjálfar og þá um leið aðrar konur.

Launin okkar í peningum eru ekki allt. Sem betur fer hafa langflestir hér á landi í sig og á. Fjölmargir hafa mikið meira en það. Mér finnst eyðslusemin og bruðlið bæði hjá hinu opinbera og einstaklingum ^{oft} vera óhugnanleg. Það er eins og við vitum ekki að það sem mestu varðar verður aldrei keypt, því að það er ekki hægt að kaupa sér kærleika.

En til þess að breyta nokkru verðum við líka að standa saman, treysta hver annari, uppörva hver aðra, gefa hver annari jákvæða orku og þá getum við lyft Grettistaki.

Eða ættum við bara að hlýða gamla boðorðinu "Elska skaltu náunga þinn eins og sjálfan þig". E.t.v. ættum við þó að snúa því við og segja "elska skaltu sjálfan þig eins og náunga þinn" því að ef við ekki virðum og elskum okkur sjálfar þá getum við heldur ekki elskað neitt annað. Þetta á ekkert skýlt við sjálfsselsku sem stafar venjulega af djúpstæðri minnimáttarkennd og gerir fólk eicingjarnt og öfundsjúkt. En ef við elskum okkur sjálfar hver og ein þá elskum við líka alla aðra og raunar allt sem lifir.

Allur heimurinn hefur þörf fyrir meiri mannúð, meiri kærleika.

Maí 1991
Þorgerður Hauksdóttir